

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:

1.Pf.20.650/2023/4.

A felperes:

felperes

felperes címe

A felperes képviselője:

Németh és Palatics Ügyvédi Iroda

ügyvéd címe

Az alperes:

alperes

alperes címe

Az alperes képviselője:

Dr. Kovács Loránd Ügyvédi Iroda

ügyvéd címe1

A per tárgya:

jóhírnév megsértésének megállapítása

Az elsőfokú bíróság:

Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

22.P.20.926/2023/11.

A fellebbezést benyújtó fél:

alperes

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja és az alperest terhelő marasztalási összeget – a késedelmi kamatfizetési kötelezettség egyidejű mellőzésével – 400.000 (négy százezer) forintra leszállítja. Az alperes által a felperesnek fizetendő perköltség összegét 70.000 (hetvenezer) forintra, az állam javára fizetendő kereseti illeték összegét 23.760 (huszonháromezer-hétszázhatvan) forintra leszállítja. Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak 48.240 (negyvennyolcezer-kétszáznegyven) forint elsőfokú eljárási illetéket.

A felperest az állam javára 64.320 (hatvannégyezer-háromszázhusz) forint, az alperest 31.680 (harmincegyezer-hatszáznyolcvan) forint másodfokú eljárási illeték megfizetésére kötelezi. Az illeték megfizetése a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételi számlájára e határozat meghozatalának napjától számított 60. napon esedékes.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

- [1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes közéleti-politikai aktivista, aki a 2018. áprilisi országgyűlési választásokat megelőzően aktívan megnyilvánult a politikai véleménykifejtés terén, egyebek mellett vízfestékekkel öntötte le a Sándor Palotát, illetve az Állami Számvevőszék épületét.
- [2] Röviddel a 2018. áprilisi országgyűlési választások után, április 12-én és 13-án az alperes által üzemeltetett „kisalfold.hu”, illetve „beol.hu” internetes hírportálon „felperes behívta a Személy1-osztagot: Törni-zúzni akarnak Pesten”, valamint „felperes behívta a Személy1-osztagot” című cikkek jelentek meg. Mindkét írás tartalmazta az alábbi szövegrészeket.
- [3] „Az erőszakos akcióiról ismert többszörös garázda felvette a kapcsolatot a Hamburgot nemrégiben lángba borító Személy1-rohamosztagosokkal. Szombaton reggel érkeznek Budapestre - írja az Origo.
- [4] Törni-zúzni akarnak a szombati demonstráción. felperes felvette a kapcsolatot régi politikai szövetségeseivel, a tüntetéseket tudatosan és profin erőszakba fordító Személy1-féle rohamosztaggal, az ANTIFA-val - írja az Origo...
- [5] ...A Ripost több helyről megerősített információi szerint felperes ismét felvette a kapcsolatot azokkal a rohamosztagosokkal, akikkel már jó személyes kapcsolata alakult ki a Települési főpróban.
- [6] A cél ugyanaz, mint Hamburgban, törni-zúzni, anarchikus állapotokat teremteni, kihasználva a demokratikus választásokon csúfosan leszerepelt ellenzékiek elkeseredettségét. A tudatos provokáció fedőneve WELCOME TO HELL IN HUNGARY - ÜDV A POKOLBAN MAGYARORSZÁGON - utalva a hamburgi erőszak mottójára.
- [7] Autók felborítása, autógumik felgyújtása, kirakatok betörése, a rendőrök provokálása, sőt tudatos megtámadása, majd menekülés – ezek az ANTIFA-rohamosztagosok jól bevált módszerei. Több száz tüntetést fordítottak már át erőszakba ezekkel a módszerekkel.
- [8] felperes egy, a következményektől megrettent aktivistája a Ripostnak elmondta, a legfontosabb cél a rendőrök provokálása lesz.”
- [9] A 2018. április 14-re kitűzött tüntetés megszervezésében és lebonyolításában a felperes nem vett részt. Április 13-án egy videót tett közzé a Facebook-oldalán, amelyben cáfolta a vele kapcsolatos híreket.
- [10] A cikkek megjelenése után a felperes több erőszakos hangvételű, gyűlölködő üzenetet kapott, illetve néhány alkalommal magyarázkodnia kellett az írások miatt.
- [11] A felperes keresetei szerint annak a megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy 2018. április 12-én a kisalfold.hu oldalon megjelent, „felperes behívta a Személy1-osztagot: Törni-zúzni akarnak Pesten” című cikkben valótlanul híresztelte, hogy
- [12] - „felperes behívta a Személy1-osztagot: Törni-zúzni akarnak Pesten;
- [13] - felperes felvette a kapcsolatot a Személy1-rohamosztagosokkal,
- [14] - az ANTIFA-val; törni-zúzni, anarchikus állapotokat akarnak teremteni a budapesti tüntetésen; - a tudatos provokáció fedőneve WELCOME TO HELL IN HUNGARY- ÜDV A POKOLBAN MAGYARORSZÁGON;
- [15] - a legfontosabb cél a rendőrök provokálása lesz”.

[16] Kérte továbbá annak megállapítását, hogy az alperes megsértette a jóhírnévhez fűződő jogát azzal, hogy 2018. április 13-án a beol.hu oldalon megjelent, „felperes behívta a Személy1-osztagot” című cikkben valótlanul híresztelte, hogy

[17] - „felperes behívta a Személy1-osztagot,

[18] - felperes felvette a kapcsolatot a Személy1-rohamosztagosokkal,

[19] - az ANTIFA-val, törni-zúzni, anarchikus állapotokat akarnak teremteni a budapesti tüntetésen, - a tudatos provokáció fedőneve WELCOME TO HELL IN HUNGARY- ÜDV A POKOLBAN MAGYARORSZÁGON,

[20] - a legfontosabb cél a rendőrök provokálása lesz”.

[21] A jogsértés jogkövetkezményeinek körében az alperes további jogsértéstől eltiltását, illetve a cikkek teljes terjedelemben törlésének elrendelését kérte.

[22] Kérte, hogy a bíróság összesen 800.000, cikkenként 400.000 forint sérelemdíj és annak 2018. április 13-tól a kifizetésig járó törvényes késedelmi kamata, valamint a perköltség megfizetésére kötelezze az alperest.

[23] Keresetét (helyesen: kereseteit) a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. § (1)-(2) bekezdésére, a 2:43. § d) pontjára, a 2:45. § (2) bekezdésére, a 2:51. § (1) bekezdés a), b) és d) pontjára, valamint a 2:52. § (1) bekezdésére, késedelmi kamat igényét pedig a Ptk. 6:48. § (1) bekezdésére alapította.

[24] Előadta, hogy az alperes által üzemeltetett kisalfold.hu, illetve beol.hu hírportálokon a felperesre nézve sértő, valótlan közlések jelentek meg. A cikkek előzményeként a 2018. április 8. napján tartott országgyűlési választások eredményében csalódott állampolgárok már másnap tüntetést kezdtek szervezni április 14-re. A tüntetés szervezésében nem vett részt, 2018. április 13-án a Facebook oldalán videót tett közzé, hogy cáfolja az újsághírt. A tüntetés rendbontás és erőszakos cselekmény nélkül zajlott le. Az írások terrorcselekmény megvalósítására utalnak, mely súlyosan sérti a felperes jóhírnévét. A sérelemdíj összegszerűsége körében hivatkozott arra, hogy a cikkek megjelenését követően védekeznie kellett, magyarázkodásra kényszerült. Számtalan gyűlölködő üzenetet kapott Facebook-fiókjában, az utcán is többször megállították. A jogsértés súlyát jelentősnek tartotta, hivatkozott az alperes gondatlan eljárására, mert a cikkeket még a felperes által megjelentetett közlemény után sem távolította el. Kérte figyelembe venni a sérelemdíj prevenciós szempontjait, továbbá, hogy a jogsértések jelentős mértékű felróhatóság mellett, nagy nyilvánosság előtt valósultak meg, így hatásuk a felperesre nézve jelentős és hosszabb távon is kedvezőtlen.

[25] Az alperes elévülési kifogásával szemben előadta, hogy a keresetlevelet április 7-én, az elévülési időn belül terjesztette elő.

[26] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperes perköltségben marasztalására irányult.

[27] Elsődlegesen a követelés elévülését állította.

[28] Egyes állítások vonatkozásában („törni-zúzni akarnak Pesten, anarchikus állapotokat akarnak teremteni a budapesti tüntetésen, a tudatos provokáció fedőneve: Welcome to Hell in Hungary - Üdv a pokolban Magyarországon, a legfontosabb a rendőrök provokálása lesz”) vitatta a felperes keresetességi jogát.

[29] A további sérelmezett közléseket („behívta a Személy1-osztagot, illetve felvette a kapcsolatot a Személy1 rohamosztagosokkal, az ANTIFA-val”) közérdeklődésre számot tartó témában jelentette meg egy felfokozott közéleti hangulatban, a 2018-as választások után. Ekkor a felperes közéleti szereplő volt, aktív szereplője, szervezője és alakítója az akkori

közhangulatnak. Személyl-től olyan szervezetek is kaptak támogatást, amelyben a felperes közreműködött vagy éppen vezette azokat (pl. a Krétakört). A felperes korábbi botrányos akciói, Személyl támogatásaihoz fűződő kapcsolata, a 2018-as tömegtüntetések szervezésében való aktív részvétele alapján tűrni köteles a közléseket.

[30] Azok vonatkozásában kiemelt súllyal kell figyelembe venni a felperes közszereplői minőségét, melyre tekintettel nagyobb türelmet kell tanúsítania a személyét érintő kritikus állításokkal szemben, a 7/2014. (III. 7.) számú és a 13/2014. (IV. 18.) számú AB határozatban foglaltak szerint. A közlések olyan politikai értékítéletek, amelyek a véleménynyilvánítási szabadság védelmét élvezik. A közlések nem sértőek a felperesre nézve. Ezt támasztja alá az a tény is, hogy a cikkek megjelenését követően 5 év elteltéig nem kezdeményezte a jelen pert.

[31] A felperes közéleti szereplőként rendelkezik olyan, a lakosság szélesebb körét elérő eszközrendszerrel, amellyel az általa sérelmesnek vélt közlések társadalmi hatásait ellensúlyozni képes. Emellett a felperes semmilyen tényleges hátrány bekövetkezését nem bizonyította, a perbeli közlések esetében a sérelemdíj másodlagos, preventív funkciója nem érvényesülhet, hiszen nem áll fenn ennek értékelhető indoka.

[32] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát azzal, hogy az általa üzemeltetett kisalfold.hu internetes oldalon 2018. április 12. napján megjelent „felperes behívta a Személyl-osztagot: Törni-zúzni akarnak Pesten” című cikkében, valamint a beol.hu internetes oldalon 2018. április 13. napján megjelent „felperes behívta a Személyl-osztagot” című cikkében valótlanul híresztelte, hogy felperes behívta a Személyl-osztagot, törni-zúzni akarnak, anarchikus állapotokat akarnak teremteni a budapesti tüntetésen, felperes felvette a kapcsolatot a Személyl-rohamosztagosokkal, az ANTIFA-val, a legfontosabb cél a rendőrök provokálása lesz.

[33] Eltiltotta az alperest a további jogsértéstől és a cikkek 15 napon belüli eltávolítására kötelezte.

[34] A felperes javára 800.000 forint sérelemdíjat ítelt meg, 400.000 forint után 2018. április 13-tól, 400.000 forint után 2018. április 14-től a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamattal terhelten. Ezt meghaladóan a keresetet (helyesen: kereseteket) elutasította.

[35] Az alperest a felperes javára 210.000 forint perköltség, az állam javára 48.000 forint kereseti illeték megfizetésében marasztalta.

[36] Az alperes elsődleges védekezése alapján megállapította, hogy a keresetlevél előterjesztésére a cikkek megjelenéséhez képest 5 éven belül, 2023. április 7-én került sor, a követelés tehát nem évült el.

[37] A továbbiakban a Ptk. 2:45. § (2) bekezdése törvényi tényállási elemeinek fennállását vizsgálta.

[38] Megállapította, hogy az anyagi igényérvényesítés joga a „törni-zúzni akarnak Pesten, anarchikus állapotokat akarnak teremteni a budapesti tüntetésen, legfontosabb a rendőrök provokálása lesz” közlések tekintetében megilleti a felperest. A figyelemfelkeltésre alkalmas cikk-címek alapján egyértelműnek tekintette, hogy a szerző kifejezetten a felperesnek tulajdonította a garázda, rendbontó, erőszakos cselekmények szervezését. Mivel az alperes e kijelentések tekintetében egyéb érdemi védekezést nem adott elő, helyt adott a vonatkozó keresetnek.

[39] Az elsőfokú bíróság „a tudatos provokáció fedőneve: Welcome to Hell in Hungary - Üdv a pokolban Magyarországon” közlést nem tartotta a felperesre vonatkoztatható, az ő személyét sértő kijelentésnek, így a keresetek erre vonatkozó részét elutasította.

[40] A „behívta a Személy1-osztagot”, illetve „felvette a kapcsolatot a Személy1 rohamosztagosokkal, az ANTIFA-val” közlések tekintetében Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) VI. cikk (1) bekezdésének és a IX. cikkének rendelkezése szerinti alapjogok ütközését azonosította.

[41] Az alkotmányos mérlegelés körében hangsúlyosan kezelte, hogy a bizonyíthatóan hamis tények önmagukban nem állnak alkotmányos védelem alatt [7/2014. (III. 7.) AB határozat]. A közléseket tényállításnak minősítette.

[42] A cikkek megjelenésének időszakától függetlenül annak tulajdonított jelentőséget, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága sem nyújt védelmet az alaptalan, valótlan és „súlyosan sértő” tényállításokkal szemben.

[43] Megállapította, hogy a közlések nyilvánvalóan alkalmasak a felperes jóhírnevének csorbítására, hiszen kifejezetten a társadalom széles köre által elítélt, erőszakos, garázda, bűncselekményeket megvalósító cselekmények szervezésére utalnak. Az alperes a kijelentések csekély ténybeli alapját sem bizonyította. A garázda, erőszakos cselekmény elkövetésének, illetve célzatának állítása köztudomásúlag alkalmas arra, hogy a felperes megítélését hátrányosan befolyásolja. Emellett a felperes alátámasztotta a vele szemben ellenséges hangulat kialakulását a neki szóló üzeneteket tartalmazó dokumentumokkal.

[44] A jogsértés objektív jogkövetkezményeként a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés b) pontja alkalmazásával az alperest eltiltotta további jogsértéstől és a 2:51. § (1) bekezdés d) pontja alapján a teljes cikkek eltávolítására kötelezte. Indoka szerint a jogellenes állapot csak így szüntethető meg, mivel a jogsértő részek nélkül a cikkek értelmezhetetlenek.

[45] A sérelemdíj követeléssel kapcsolatban bizonyítás nélkül is megállapítható tényként kezelte, hogy a felperest nem vagyoni hátrányok érték. A sérelemdíj meghatározásánál figyelembe vette a felperesre gyakorolt hatását (Személy2 tanúvallomása szerint magyarázkodni kényszerült), illetve azt a tényt, hogy a keresetlevélhez csatolt okiratok szerint támadó hangvételű, sértő, bántó üzeneteket kapott. Értékelte a jogsértés súlyát (az alperes jelentős tárgyi súlyú bűncselekményekre utaló közléseket híresztelt a felperesről, azok való voltáról nem győződött meg). „Súlyosan felróható” módon járt el, hiszen semmilyen körülményt nem tanúsított a cikkben írt közlések megjelentetését megelőzően, azokat más sajtótermékből átvette a felperes cáfolata ellenére is. A jogsértések nagy nyilvánosság előtt valósultak meg, és helyi hírportálok az ország különböző területeinek olvasóközönségéhez jutottak el. Az elsőfokú bíróság a sérelemdíj prevenció funkciójára utalva vette figyelembe, hogy egy csekélyebb mértékű összeg alkalmatlan lenne a további jogsértéstől visszatartásra.

[46] Mindezekre figyelemmel a keresetekben meghatározott összegben marasztalta az alperest, nem tulajdonítva jelentőséget az elutasított (egyetlen közlésre vonatkozó) kereseteknek. Az összegek után a cikkek megjelenését követő naptól ítelt meg késedelmi kamatot.

[47] A felperest teljes pernyertesnek tekintette, a pertárgy értékét 800.000 forintban határozta meg. A perköltség viseléséről a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (3) bekezdése alapján rendelkezett. A felperes perköltségét a jogi képviselőjének a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 2. § (1) bekezdés a) pontja szerinti, 7 munkaóra alapján megállapított ügyvédi munkadíjban állapította meg.

[48] Az alperest az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés *f)* pontja folytán feljegyzett 48.000 forint kereseti illeték megfizetésére a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján kötelezte.

[49] Az elsőfokú ítélet ellen az alperes fellebbezett.

[50] Jogorvoslati kérelme elsődlegesen az elsőfokú ítélet teljes megváltoztatását és a keresetek teljes elutasítását célozta. Másodlagosan a sérelemdíj cikkenként 200.000 forint összegre való mérséklését kérte.

[51] A másodfokú bíróság által gyakorolni kért felülbírálati jogkört a Pp. 369. § (3) bekezdés *c)* és *d)* pontjára alapította.

[52] A fellebbezésben az elsőfokú bíróság jogkérdésben való állásfoglalását vitatta. Megítélése szerint a „törni-zúzni akarnak”, az „anarchikus állapotokat akarnak teremteni a budapesti tüntetésen” és „a legfontosabb cél a rendőrök provokálása lesz” közlésekkel kapcsolatban a felperest nem illeti meg az anyagi igényérvényesítés joga.

[53] Az anyagi jogi legitimációval kapcsolatban a Kúria által több határozatában (Pfv.IV.24.590/2022/2., Pfv.IV.20.027/2021/6. számú ítéletek) megerősített, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 165. §-a és a Pp. 346. § (5) bekezdése alapján irányadó értelmezési szempont szerint figyelemmel kell lenni arra, hogy igényt az érvényesíthet, akinek a személyére a sajtóközlemény – nevének megjelölésével vagy egyéb módon – utal, vagy akinek a személye a sajtóközlemény tartalmából felismerhető. A cikk fenti három közlése nem a felperes cselekvőségét írja le, nem az ő vonatkozásában fogalmazza meg a sérelmezett mondanivalót, így e kijelentés vonatkozásában a felperes perbeli legitimációja hiányzik. Ebből következően a hivatkozott közlések vonatkozásában a kereset elutasításának lett volna helye.

[54] Helyesen állapította azt meg az elsőfokú bíróság, hogy a cikkek választásokat követően jelentek meg, amikor a közügyek megbízatásával kapcsolatosan kifejtett vélemények, értékítéletek markánsabb formában jelennek meg, és a közéleti szereplőknek is fokozottabb a türeli kötelezettsége a kritikus hangvételi véleményekkel összefüggésben.

[55] Nem volt vitás felperes kiemelt politikai közszereplő státusza, ahogy az sem, hogy felperes korábban az alperes által botrányosnak minősített akciókat szervezett és valósított meg, amelyek miatt többször is rendőri intézkedés alá került és volt, hogy rendbontó viselkedése miatt őrizetbe is vették.

[56] Mindezekre és arra való tekintettel, hogy a felperes aktív szereplője, szervezője és alakítója volt a 2018-as választási kampányt övező közhangulatnak, a 2018-as választások eredménye elleni tömegtüntetések szervezésében aktívan részt vett, a közléseket türeli köteles, amelyek az előbbi, való tényeken alapuló, tényállítással vegyes értékítéletnek minősülnek.

[57] Az elsőfokú bíróság téves tartalmat tulajdonított a sérelmezett közléseknek. Az alperes nem azt állította, hogy felperes szervezte a garázda, rendbontó tüntetést. A cikk „behívásról” és „kapcsolatfelvételtől” szólt, ami nem azonos jelentésű a rendbontás tényleges megszervezésével. A felperes korábbi radikális politikai akciói alapján pedig a cikk írója alappal vonta le következtetéseit, alkotott értékítéletet.

[58] Az alperes álláspontja szerint felperes sérelemdíj iránti igénye elévült, mert a keresetlevél a rá vezetett időpont szerint 2023. április 26-án készült.

[59] A jogsértésekkel okozott nem vagyoni sérelem a történeti tényállás fényében bagatell, a személyiségi jogi jogsértés megállapításának pedig nem automatikus következménye a sérelemdíj megítélése (a Kúria Pfv.IV.21.764/2015. számú ügyben hozott határozata). A jelen esetben sincs indoka a sérelemdíjjal való kompenzálásnak.

[60] A közszereplő felperessel szemben éles bírálatok és állítások fogalmazhatóak meg, amelyekkel összefüggésben fokozottabb tűrési kötelezettséget kell megkövetelni. A közügyek demokratikus vitája során a vita érintettjei a politikai történéseket a maguk összefüggéseiben értelmező polgárok, akik tisztában vannak a pártpolitikai véleménynyilvánítások figyelemfelkeltésre és túlzásokra hajlamos jellemzőivel. További fontos alapelv az, hogy a közszereplést vállaló személyeknek vállalni kell azt is, hogy mind a sajtó, mind pedig a szélesebb közvélemény figyelemmel kíséri minden szavukat és cselekedetüket, így nagyobb türelmet kell tanúsítaniuk a kritikai megnyilvánulásokkal szemben.

[61] A felperes, mint közéleti szereplő rendelkezik olyan, a lakosság szélesebb körét elérő eszközrendszerrel, amellyel az általa sérelmesnek vélt közlések társadalmi hatását – különösen abban a körben, amely számára jelentőséggel bír – ellensúlyozni képes.

[62] A közéleti témájú jogsértések esetén a bírói gyakorlat a sérelemdíj összegszerűsége körében nagyobb mértéktartást tanúsít. A sérelemdíj összegének megállapítása kapcsán a bírói mérlegelésnek ki kell terjednie a közléssel érintett személynek okozott hátrány mértékének vizsgálatára és a közlés konkrét hatásaira is. Az új Ptk. nem iktatta ki a nemvagyoni hátrányt, mint feltételt, a 2:52. § (2) bekezdése csupán a bizonyítási kötelezettség alól mentesítette a sérelmet szenvedett felet. A Kúria által felállított Tanácsadó Testület is erre a megállapításra jutott, a többségi álláspont szerint személyiségi jogsértés megállapítása mellett is elutasíthatja bíróság a sérelemdíj iránti keresetet, amennyiben a sérelmet szenvedett felet nem érte olyan nemvagyoni hátrány, amely sérelemdíj megítélésére adhatna alapot.

[63] A sérelemdíj magánjogi szankció, amelynek elsődleges funkciója a személyiségi jogsértés vagyoni elégtétellel történő kompenzációja. A nemvagyoni sérelmet okozó jogellenes magatartások szankciója esetében a kompenzációs és a megelőző (preventív) funkció nem különíthető el élesen, az összefonódik, ugyanakkor csak kivételesen, speciális tényállási elemek megléte esetén kerülhet előtérbe a preventív funkció. A magánjogi büntetés soha nem önálló, hanem csupán másodlagos, kiegészítő funkció, amely támogató jelenlétet képvisel a kompenzációs funkció mellett és általában akkor kerül előtérbe, ha a bíróság szükségesnek tartja kifejezni a társadalom rosszallását. A másodlagos jelleg funkciója tehát nem közvetlenül a sértettnek nyújtandó további elégtétel, hanem a hasonló jogsértések megelőzése (a Kúria Pfv.IV.20.464/2018. számú ügyben hozott határozata). A perbeli közlés esetében a sérelemdíj másodlagos, preventív funkciója nem érvényesülhet, ennek nem áll fenn értékelhető indoka.

[64] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes perköltségben marasztalását indítványozta. Annak összegét az Ükr. 2. § (1) bekezdése alapján, két munkaóra (60.000 forint) figyelembevételével kérte megállapítani. Bejelentette, hogy jogi képviselője nem áfa fizetésére kötelezett adóalany.

[65] A keresetösségi jogát megalapozza, hogy a cikk szerint felvette a kapcsolatot egy erőszakszervezettel azért, hogy a budapesti tüntetésre behívja őket azzal a céllal, hogy törjenek-zúzzanak. A kontextus-vezérelt szövegértelmezés alapján a közléseknek nem lehet más jelentést tulajdonítani. A felperes egyetértett az elsőfokú ítélet indokolásának [17] bekezdésében foglalt megállapításokkal.

[66] Az alperes az általa hivatkozott közéleti témát (amely szerint a felperes erőszakos akciót szervez a tüntetésre) az alperes (illetve az általa átvett cikk szerzője, szerkesztője) kreálta, a közlésnek semmilyen ténybeli alapja nem volt. Ezért az alperes arra vonatkozó védekezése is alaptalan, hogy a cikkben közérdekű témát vitatott meg.

[67] Önmagában abból a tényből, hogy a felperes korábban – erőszakmentes módon – „vízfestéket alkalmazott” két középületen a véleménye kinyilvánítása céljából, nem lehet okszerűen következtetni arra, hogy a nem erőszakosnak megszervezett tüntetésre erőszakos provokációt szervezett.

[68] Az alperes úgy közölt egy-egy cikket, hogy sem az alapul fekvő közlés, sem az abból levezetett riogatás valós voltát, sem csekély ténybeli alapját sem tudta bizonyítani.

[69] A „behívás” és a kapcsolatfelvétel” valószínűleg az erőszakos cselekmények szervezését.

[70] A felperes követelése nem évült el, mivel a keresetlevelet 2023. április 7-én terjesztette elő. Az alperes által hivatkozott, április 26-i keltezésű irat a korábbi keresetlevél hiányait pótolva készült, amit az is alátámaszt, hogy tartalmazza a bírósági ügyszámot.

[71] Az elsőfokú bíróság az alperes által említett valamennyi körülményt figyelembe vette a sérelemdíj meghatározásánál. A helyes mérlegelés alapján megállapított összeg mérséklésének nincs helye.

[72] A fellebbezés részben alapos.

[73] Fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett az elsőfokú ítéletnek a keresetet egyebekben elutasító rendelkezése, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a kereseteknek részben helyt adó, a személyiségi jogsértést megállapító és az alperest sérelemdíjban marasztaló rendelkezéseire vonatkozó részében bírálta felül, a Pp. 370. § (1) bekezdésében foglalt korlátok között.

[74] Annak eredményeként a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú ítélet személyiségi jogsértést megállapító része nem jogszabálysértő, a sérelemdíj vonatkozásában azonban a rendelkezésre álló tényekből részben eltérő jogi következtetés vonható le. Erre tekintettel az elsőfokú ítéletet a Pp. 369. § (3) bekezdés *c)*, *d)* pontja szerinti felülbírálati jogkörében, a 383. § (2) bekezdésében foglaltak alapján eljárva, részben megváltoztatta.

[75] A felek eltérően ítélték meg a személyiségi jogsértést megállapító rendelkezések alapjául szolgáló közléseket a tekintetben, hogy azok teljes egészében, vagy csak bizonyos részeikben teremtik meg a felperes anyagi igényérvényesítési lehetőségét. Az alperes a „törnízúzni akarnak”, az „anarchikus állapotokat akarnak teremteni Budapesten” és „a legfontosabb cél a rendőrök provokálása lesz” kifejezéseket olyan értékítéletekként azonosította, amelyek nem a felperesről szólnak. Minősítése azonban téves érvelésen alapul.

[76] Az elsőfokú bíróság helyesen vette számba a cikk szövegének értelmezésére vonatkozó alkotmánybírósági és kúriai ítélezési gyakorlat lényeges elemeit. A szöveg tartalmi elemzését megfelelően végezte el, annak döntő eleme, nevezetesen, hogy a sérelmezett szövegrészek a teljes szövegben nyerik el valódi értelmüket, illeszkedik a gyakorlat mércéihez. Jogi következtetésével, amely szerint az idézett szövegrészeknek a felperes is alanya, a másodfokú bíróság egyetért. A cikk jobbra azokat a lehetséges következményeket jeleníti meg, amelyeket a szerző a felperes személyes eljárásának tulajdonított invitálás („behívás”) miatt előrevetít. Az erőszakos rendbontást, az anarchikus állapotok megteremtését a felperes szándéka szerinti eredményként írja le. A cikk olvasása alapján az átlagosan tájékozott olvasó tényként kezeli nemcsak azt, hogy az erőszakos cselekmények elindítója a felperes, hanem azt is, hogy célja a cikkben szereplő eseményeknek és állapotoknak az elérése. Ezek a körülmények megalapozzák a felperes legitimációját.

[77] Az írás a közügyeket és a közhatalom gyakorlását, a közéletben szerepet vállaló felperes közéleti tevékenységét érinti, ezért érvényesül rá az az alkotmánybírósági

megállapítás, hogy közéleti párbeszédként igényt tarthat a közéleti vitákat és a közügyek vitatását megillető alapjogi védelemre {az Alkotmánybíróság 14/2017. (VI. 30.) AB határozata, Indokolás [27]}.

[78] Az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróságnak azzal a jogi következtetéssel is, hogy az ítélet rendelkező részébe foglalt, sérelmezett szövegrészeket valótlan tényállításoknak tekintendőek. Azok valós voltát az alperes nem bizonyította. Függetlenül attól, hogy a híryanagot a társadalmi tanácskozásban résztvevő többi szereplő megnyilvánulásainak naprakész és hiteles becsatornázása érdekében közölte-e, egyértelmű, hogy a médiatartalmat saját elképzelései és előzetes döntései mentén határozta meg.

[79] A közügyek vitájához tartozó tények közlése tipikusan a vélemények alapja, ezért a jogi felelősségre vonás kérdésében még az alkotmányos értékkel egyébként nem bíró, utóbb hamisnak bizonyult tényállítások esetében is figyelemmel kell lenni a közéleti viták minél szabadabb folyásának érdekére {az Alkotmánybíróság 7/2014. (III. 7.) AB határozata, Indokolás [50]}. Mindaddig, amíg valamely tájékoztatás nem visszaélés a sajtószabadság gyakorlásával, az emberi méltóság védelmével összefüggésben a személyiségi jogok sérelmére való hivatkozás ritkán alapozza meg a sajtószabadság gyakorlásának a korlátozását {3019/2021. (I. 28.) AB határozat, Indokolás [28]; 28/2014. (IX. 29.) AB határozat, Indokolás [42]}.

[80] A jelen ügyben a közvetlenül az országgyűlési választások után megjelent hír értékelésével és az alperes eljárásával kapcsolatban a másodfokú bíróság megítélése szerint az a releváns szempont, hogy sajtó révén megvalósuló tájékoztatás célja a „demokratikus közvélemény” információs érdekének szolgálata, nevezetesen, hogy a közvélemény a számára releváns tényekről, eseményekről adatot, tájékoztatást, illetve ezzel összefüggő véleményt kapjon {az Alkotmánybíróság 26/2019. (VII. 23.) AB határozata, Indokolás [24]}. A híresztelésre vonatkozó általános megfontolásokat és érveket ehhez képest a sajtó működéséhez kötődő speciális alkotmányjogi szempontok árnyalják. A sajtó ugyanis nem egy a szólásszabadság jogosultjai közül, hanem olyan szereplő, aminek működése különös alkotmányossági jelentőséggel bír. A sajtó számára a jogi környezetben biztosított különleges helyzet azon a feltételezésen alapul, hogy a tudósítással a sajtó alkotmányos jogát gyakorolja, annak révén a véleménynyilvánításnak, a véleményformálásnak és a véleményalkotáshoz nélkülözhetetlen információszerzésnek az eszköze {az Alkotmánybíróság 7/2014. (III. 7.) AB határozata, Indokolás [40]}.

[81] A valótlan tényállítás alkotmányjogi védelemre csak kivételesen tarthat igényt, ilyen feltételek azonban az ügyben nem álltak fenn. A felperes okszerűen érvelt azzal, hogy a közügyek vitájára vonatkozó utalásnak akkor lehetett volna a jogsértés megállapítása szempontjából kiemelkedő relevanciát tulajdonítani, ha a híresztelt tény valós, illetve ha a közlés való tényeken alapul. Sem az április 14-i tüntetés szervezése, sem a felperes korábbi közéleti tevékenységének ismert elemei („radikális politikai akciói”) nem teremtik meg a közlések ténybeli alapját, így azok a tényből tényre következtetés logikai szabályának sem felelnek meg.

[82] Az alperes működtetésében álló sajtószerv az információk hitelességének ellenőrzését elmulasztotta, semmit nem tett annak érdekében, hogy az olvasókat figyelmeztesse a forrás bizonytalanságára, egyebekben pedig a felperes nyilvános cáfolata után sem frissítette a cikket. A hírben közölt állítások teljes mértékben alaptalanok, nem járulnak hozzá a közérdekű ügyek megvitatásához.

[83] A sajtószabadság gyakorlása önmagában nem terjed ki a valótlanosságok közzétételére, és a jelen perben a valótlan tényállításokért viselt felelősség mérlegelési szempontjainak összevetése alapján sem vonható le olyan következtetés, amely a felperes személyiségi jogának védelmét a véleménynyilvánítás jogával szemben háttérbe szorítja.

Mindezekre figyelemmel a felperest megillető jóhírnévvédelem követelményeinek a politikai kérdések nyílt megvitatásához fűződő közérdekkel szemben végzett mérlegelés eredményeként a másodfokú bíróság szerint az elsőfokú ítélet személyiségi jogsértést megállapító rendelkezései nem jogszabálysértőek.

[84] Az alperes fellebbezésében elsődlegesen a sérelemdíj követelés elutasítását, másodlagosan az összeg 200.000 forintra mérséklését kérte mindkét jogsértés tekintetében.

[85] Az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást a sérelemdíj követelés elévülésével kapcsolatban. A felperes a keresetlevelet 2023. április 7-én nyújtotta be a bíróságra, amely annak megvizsgálása után hiánypótlást rendelt el (3. sorszámú végzés). A peradatok szerint a felperes a hiánypótlott tartalmú keresetlevelet – ezúttal 2023. április 26-i keltezéssel, ugyanezen a napon – előterjesztette, és az elsőfokú bíróság ezt a perfelvételi iratot küldte meg az alperesnek az érdemi ellenkérelem előterjesztésére vonatkozó felhívással egyidejűleg (5. sorszámú végzés). A követelés elévülése tehát nem következett be, a sérelemdíjról az elsőfokú bíróságnak érdemben kellett döntenie.

[86] A személyiségi jogsértés megtörténte figyelemmel és az ügy további körülményeinek értékelése alapján az elsőfokú bíróság a sérelemdíjért való felelősség konjunktív feltételeit fennállónak találta [Ptk. 2:52. § (2) bekezdés]. A másodfokú bíróság egyetért a törvényi feltételek megvalósulásának megállapításával.

[87] A sérelemdíj követelés elbírálásával kapcsolatban az ítélezési gyakorlatra jelentős hatást gyakorló, a Kúria Új Ptk. Tanácsadó Testületének véleménye alapján a Ptk. 2:52. § (1) bekezdés második fordulatának helyes értelmezése szerint a sérelmet szenvedett fél „az őt ért nemvagyonai sérelemért” követelhet sérelemdíjat, azaz a nemvagyonai sérelem bekövetkezése a sérelemdíj megítélésének feltétele. A Ptk. 2:52. § (2) bekezdésének a „jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges” fordulata mentesíti a felperest a hátrány bizonyításának eljárásjogi kötelezettsége alól, de nemvagyonai sérelem hiányában nem teszi lehetővé sérelemdíj követelését.

[88] Személyiségi jogsértés megállapíthatósága esetén az alperesnek kell kimentenie magát a vonatkozó kontraktuális vagy deliktuális felelősségi mérce szerint, valamint neki kell bizonyítania azt is, hogy a jogsértéssel okozati összefüggésben a felperest nem érte olyan súlyú nemvagyonai sérelem, amely sérelemdíj megítélését indokolná. Ez utóbbi következtetésre a bíróság az eljárásjogi rendelkezések alapján is eljuthat, ha arról hivatalból tudomása van vagy az köztudomású ténynek tekintendő [a Pp. 266. § (2) bekezdése]. Mindezekből következően valamely személyiségi jog megsértésére alapított kereset esetén a személyiségi jogi jogsértést állító félnek – a Pp. 170. § (2) bekezdés c) pontjában szereplő tényállítási kötelezettségéből is levezethetően – meg kell jelölnie azt a konkrét nem vagyoni sérelmet (immateriális hátrányt), amely őt az állított jogsértő magatartás következtében érte.

[89] A bíróságnak a személyiségi jogi jogsértés megtörténte körében foganatosított bizonyítást követően, értelemszerűen a jogsértés tényének a megállapíthatósága esetén kell döntenie arról, hogy a sérelmet szenvedett fél által megjelölt nem vagyoni sérelem bekövetkezése a Pp. 266. § (2) bekezdése alapján köztudomású tényként bizonyítottanak elfogadható-e, amennyiben pedig nem, úgy a nem vagyoni sérelemre vonatkozóan bizonyítási eljárást kell lefolytatnia.

[90] A Ptk. 2:52. § (2) bekezdésének utolsó fordulata tehát a hátrány bizonyításának eljárásjogi kötelezettsége alól mentesíti a felperest, a köztudomás szerinti tényként értékelhető nem vagyoni sérelmet azonban meg kell jelölnie. A sérelmet szenvedett fél – a kialakult ítélezési gyakorlatnak megfelelően – nincs elzárva attól sem, hogy a köztudomás szerint is elfogadható hátrányt meghaladó egyéb olyan, a jogsértéssel összefüggésben bekövetkezett sérelmet bizonyítson, amely magasabb összegű sérelemdíj megállapítását

alapozza meg. Az alperes pedig bizonyíthatja, hogy a jogsértéssel okozati összefüggésben a felperest nem érte sérelemdíj megítélését indokoló nem vagyoni hátrány vagy kimentheti magát a felelősség alól annak bizonyításával is, hogy magatartása nem volt felróható.

[91] A bíróságnak e – köztudomásúként figyelembe vehető – tények és az őket meghaladóan előadott és bizonyított hátrányok alapján kell mérlegeléssel megállapítania azt az összeget, amely adott esetben a sérelemdíj reparatív és preventív funkciójának érvényesülését biztosítja. Ennek során figyelemmel kell lennie az eset körülményeire, a személyi sérelem súlyára, következményeire, a károsodáskor fennálló ár- és értékviszonyokra, továbbá az összehasonlításra alkalmas más ügyekben hozott bírósági döntésekre is.

[92] Nem kétséges, hogy a személyiségi jogsértés megállapításának nem „automatikus” következménye a sérelemdíj megítélése. A körülmények bírói mérlegelése adott esetben azt is eredményezheti, hogy a jogsértő nem kötelezhető sérelemdíj megfizetésére (a Kúria Pfv.IV.21.764/2015/4. számú ítélete). Amennyiben nem állapítható meg, hogy a személyiségi jogsértéssel okozati összefüggésben a felperes oldalán nem vagyoni hátrány keletkezett és a megállapított jogsértés tárgyi súlya sem kiemelkedő, az összes körülmény mérlegelése mellett a sérelemdíj iránti igény elutasítható (a Kúria Pfv.IV.20.954/2022/4. számú ítélete). A nem vagyoni sérelem bekövetkezése a sérelemdíj megítélésének feltétele, a jogszabály csak a hátrány bizonyításának eljárásjogi kötelezettsége alól mentesíti a felperest.

[93] Az adott esetben köztudomásúként fogadható el az a körülmény, hogy az erőszakos cselekmények kezdeményezésére, ilyen tüntetés szervezésére vonatkozó valótlan állítások sértőek, alkalmasak a felperes társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására. E tekintetben nem annak van jelentősége, hogy a felperes – országosan ismert baloldali politikai aktivistaként – a cikk megjelenése előtt hogyan vett részt a közélet alakításában, korábbi eseményekkel kapcsolatos véleménynyilvánításához milyen módot, illetve kifejezési eszközöket választott.

[94] A polgári jogi hírnévvédelem célja az, hogy az érintettől alkotott kép valós tényekből levont következtetések eredményeként álljon össze. A jóhírnévhez való jog tehát azt az érdeket védi, hogy az érintett személlyel kapcsolatban kialakult vagy kialakulóban lévő megítélés való tényeken alapuljon. A híryanagban tett valótlan állítás (a felperes behívta az ANTIFA csoportot Magyarországra) és az abból származtatott további állítások való voltát az alperes nem bizonyította. E téves információk nem szolgálják a közönség tájékoztatáshoz fűződő érdekét, nem részei a közügyek valódi vitájának sem.

[95] A felperes a cikk megjelenésének idejére eső kommentek, Messenger üzenetek bemutatásával és Személy2nek más perben tett tanúvallomása tartalmával a szükséges mértékben bizonyította azt is, hogy az online térben a cikkben foglaltak miatt többen erős bírálattal illették, és szóbeli érintkezéseikor is magyarázkodásra kényszerült. A nem vagyoni hátrány bekövetkezése ezért aggálytalanul megállapítható. A tényleges mérték megítélése során ugyanakkor kiemelt jelentősége van a felperes közszereplői státuszának és annak is, hogy a kifogásolt közlések közvetlenül a 2018. évi országgyűlési választások lezajlása után, a közvélemény választási eredményt és annak első reakcióit is ismerő, felfokozott hangulatának közepette jelentek meg.

[96] Az Alkotmánybíróság a politikai közszereplők esetében tágan vonta meg a szabad véleménynyilvánítás megengedett határait. A közügyek demokratikus vitájában a vita érintettjei a politikai eseményeket a maguk összefüggéseiben értelmező polgárok, akik tisztában vannak a pártpolitikai véleménynyilvánítások figyelemfelkeltésre és túlzásokra hajlamos jellemzőivel. A politikai közszereplők esetében a személyüket ért bírálatot és minősítést a társadalmi nyilvánosság eleve másként, a demokratikus vita szükségszerű

részeként, jellemzően a különböző politikai érdekek mentén értelmezendő megnyilvánulásként kezeli {3112/2022. (III. 23.) AB határozat Indokolás [32], [33]}.

[97] A felperes a közszereplők kategóriájában a politikai viták aktív résztvevőinek körébe tartozik. Számolnia kell azzal, hogy megnyilatkozásait, cselekményeit mások vitatják, élesen bírálják, tetteinek, illetve a vele történeteknek a sajtó jelentőséget tulajdonít, azokat értelmezi, vele összefüggésben tényeket tár fel és azokból következtetéseket von le. Közéleti tevékenységére figyelemmel számíthatnia kell arra is, hogy politikai hitelességét (ezen belül cselekményeit és azok motivációit) egyesek megkérdőjelezi. Az Alkotmánybíróság által következetesen érvényesített szempontot hangsúlyozza az Emberi Jogok Európai Bírósága is {Index.hu Zrt. kontra Magyarország (77940/17. számú ügy), Indokolás 36.}.

[98] Mindemellett értékelni kell azt a köztapasztalású tény, hogy a politikusok és hozzájuk hasonló más közszereplők cselekményeinek a sajtó által ismertté tett körülmények miatti, folyamatos értékelése, különösen a választási kampányban, illetve azt közvetlenül követő időszakban a közéleti szereplő hitelességét csekély mértékben érintik.

[99] Az elsőfokú bíróság indokolásából kikövetkeztethetően túlzott jelentőséget tulajdonított a sértőként értékelt körülményeknek. Okfejtésével szemben az Alkotmánybíróság a valótlan tényállításokkal kapcsolatban következetesen érvényesíti azt az elvet, hogy még az alkotmányos értékkel egyébként nem bíró, utóbb hamisnak bizonyult tények esetében is indokolt, hogy a jogi felelősségre vonás során a felróhatóság és az esetleges joghátrányok mértékének meghatározása körében (a bíróságok) figyelembe vegyék a közéleti viták minél szabadabb folyásának érdekét {7/2014. (III. 7.) AB határozat Indokolás [50], majd 3485/2022. (XII. 20.) AB határozat Indokolás [42]}.

[100] Az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy az alperes „súlyosan” felróható módon járt el. Azon kívül, hogy ez a megállapítás az alperes sajtójogi felelősségének szempontjából nem értelmezhető, így nem is értékelhető, annak alapján a sérelemdíj összege nem emelhető. Önmagában abból a tényből, hogy az alperes a hírt azonos tartalommal egyidejűleg a tulajdonában lévő több médiafelületen jelentette meg, valamint hogy a híresztelést megelőzően nem győződött meg a tények valós voltáról, az elsőfokú bíróság által minősített magatartás nem következik. A szakmai gondosság elmulasztása a felróhatóságot kétségtelenül megalapozta. Ez az eljárás azonban felelősségi szempontból a hanyag gondatlanság körébe tartozik.

[101] A Ptk. 2:52. § (3) bekezdése értelmében a jogsértés következményeinek alkalmazása során az eset egyedi körülményeinek van döntő jelentősége. A Kúria által a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény hatálya alatt, a nem vagyoni sérelmekkel kapcsolatban kialakított, és a sérelemdíj meghatározásával kapcsolatos ítélkezési gyakorlat által is követett szempont szerint a nem vagyoni kártérítés összege nem határozható meg tiszta matematikai műveletek elvégzésével, részelemek összeadásával és kivonásával. A nem vagyoni kártérítés összegét a bíróságnak mindig az adott eset összes körülményének együttes értékelésével kell olyan összegben meghatároznia, amely az okozott és elszenvedett sérelem, hátrány kiegyensúlyozására alkalmas (Pfv.III.20.735/2016/3.). A nem vagyoni kártérítés összegének meghatározása során az összehasonlításra alkalmas más ügyekben hozott döntéseket is értékelni kell. Ez azonban semmiképpen sem jelenthet valamiféle mechanikus, számszerűsíthető összevetésen alapuló vizsgálatot (Pfv.III.22.392/2016/6.).

[102] A perben rendelkezésre álló bizonyítékok egybevetésével az állapítható meg, hogy a kijelentésekkel okozott nemvagyoni hátrány mértéke az állítottnál csekélyebb. Az elsőfokú bíróság a személyiségi jogot sértő közlés tárgyi súlyát nem az ilyen jellegű sajtóközlések környezetéhez, gyakoriságához, a hírolvasók ilyen hírekkel szemben tanúsított viszonylagos közömbösségéhez mérten határozta meg.

[103] A Fővárosi Ítéltábla a közelmúltban olyan ügyben hozta meg azt a – felperes által okirati bizonyítékként csatolt – határozatot, amelyben a felperes jóhírneve megsértésének megállapítását kérte és sérelemdíjat követelt a perbelihez hasonló tárgyú (tartalmú) és azonos időszakban, más médiaplatformokon megjelent közlések miatt. E vonatkozásban nem annak van elsődleges jelentősége, hogy más megjelenési felületeken, ezért részben más alperessel szemben volt folyamatban a per, hanem annak, hogy a felperest ért sérelmet ebben a hírfolyamban, a sajtóhíresztelések egyikeként kell értékelni a nemvagyoni sérelem megállapításánál.

[104] A felperes keresetleveléhez csatolta az előbbi, általa a jelen per alperese, valamint a cég1 és a cég2 alperesek ellen indított perben kihirdetett elsőfokú, valamint a jogerős ítéletet (17.Pf.20.366/2021/5.) és a bíróság rendelkezésére állt Személy2nek az ebben a perben tett tanúvallomása is (ld. [93] bekezdés).

[105] A jogerős ítélet szerint a bíróság a jelen perbelivel azonos időben megjelent kijelentések miatt („felperes behívta a tüntetéseket tudatosan erőszakba fordító Személy1-rohamosztagot”, „felperes személyét alaptalanul hozta összefüggésbe az ANTIFA-val”, „felperes célja a demonstráción törni-zúzni, anarchikus állapotokat teremteni, a rendőröket provokálni”) megállapította a felperes jóhírnevének megsértését.

[106] Az első- és másodfokú ítéletből, valamint az egyéb dokumentumokból (a kommenteket tartalmazó kivonatokból) megállapítható, hogy a felperes a sérelemdíj követeléssel kapcsolatban a korábbi ügyben előadott tényeket ismételte meg és ugyanazokra a bizonyítékokra hivatkozott. A bíróság a korábbi perben is a köztudomású tényeket, valamint a Facebook- és Messenger üzenetek tartalmát, továbbá Személy2 tanúvallomását értékelte. Egyik bizonyíték alapján sem különíthetők el a felperest ért hátrányok, a nemvagyoni sérelem alapjául szolgáló konkrét tények. Ezért a jelen ügyben figyelembe kellett venni, hogy a perbeli közlések az egyidejűleg több médiaplatformon megjelent, híresztelt sajtóanyagok körébe tartoznak, egyéb peradat hiányában vélelmezni kell, hogy a felperest ért nemvagyoni sérelem azok együttes hatása.

[107] A Kúria irányadó gyakorlata szerint amennyiben a felperes a perben ugyanazokat a hátrányokat jelöli meg, mint amelyeket az előző perben eljáró bíróságok már értékelték, új tényre, bizonyítékra pedig nem hivatkozik, az adott esetben alacsonyabb sérelemdíj meghatározását indokolhatja (Pfv.IV.20.475/2022/4. számú ítélet, Indokolás [27]). A felperes egyebekben maga sem határozta meg, mennyiben tekinti elkülöníthetőnek a bekövetkezett nemvagyoni sérelmet a többi platformon megjelent, azonos tartalmú közlések hatásától.

[108] A korábbi perben a bíróság 2021. október 12-én jogerős ítéletével a felperesnek három alperessel szemben összesen 5.400.000 forint – köztük a jelen per alperesét terhelő 2.800.000 forint – sérelemdíjat és késedelmi kamatait ítélte meg.

[109] A másodfokú bíróság a sérelemdíj összegének meghatározásánál figyelemmel volt a valótlan és sértő tényállítások jogi értékelésének megváltozott jogszabályi környezetére is. A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 226. §-ának 2023. június 2-tól hatályos (3) bekezdése szerint nem büntetendő rágalalmazás miatt annak a cselekménye, aki a rágalalmazást a közügyek szabad megvitatása körében sajtótermék vagy médiaszolgáltatás útján követi el, feltéve, hogy cselekménye nem irányul a sértett emberi méltóságának nyilvánvaló és súlyosan becsmérő tagadására. A Btk. tehát büntethetőséget kizáró okként szabályozza a sajtótermék útján elkövetést, az ellen egyéni jogsérelmeknél kizárólag a személyiségvédelem polgári jogi szankciói vehetők igénybe.

[110] Az idézett rendelkezés a Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint nem járhat azzal a következménnyel, hogy a törvény szerinti büntethetőségi akadály a polgári jogi eszközrendszer alkalmazásának felerősítését eredményezze. A prevenciós funkció az

előbbiekre figyelemmel sem válhat dominánssá a sérelemdíj összegének meghatározásánál, a polgári jogi szankció nem veheti át más jogági szankciók szerepét.

[111] A magánjogi büntetés (elégtétel, prevenció) körében értékelt körülményekkel kapcsolatban az ítéltábla nem értett egyet az elsőfokú ítélet [26] bekezdésében tett megállapítással, amely szerint a „csekélyebb mértékű összeg alkalmatlan lenne arra, hogy a jövőben az alperest visszatartsa a további jogsértéstől”. A személyiségvédelem területén a sérelemdíjban kivételesen és másodlagosan jelen lévő preventív funkció célja nem a generális prevenció. A polgári bíróságnak nincs felhatalmazása arra, hogy a jogsértő magatartását a perbelihez hasonló jogsértésekkel kapcsolatban, általánosságban moderálja, a polgári jogi szankciórendszer nem büntetőjogi megfontolásokon alapul. Ezért az elsőfokú bíróság az egyszeri eseménnyel kapcsolatban megállapított sérelemdíj összegénél – arra is figyelemmel, hogy a 2018-as megjelenés nem ismétlődött meg – szükségtelenül értékelte a „visszatartó hatás” szempontját.

[112] A jogsértés bekövetkezése óta több, mint öt év telt el, a cikkek ismételten nem jelentek meg, a téma a közbeszédnek nem része.

[113] Az ítéltábla a jogsértés bekövetkezése és a kompenzáció időpontja közötti, jelentős időtartamnak a sérelemdíj összege tekintetében tulajdonított jelentőséget. Az eset körülményeinek, az ítéltábla előbbi megfontolásainak és a részben helyesbített elsőfokú indokoknak az ismeretében az okozott és elszenvedett sérelem, hátrány kiegyensúlyozására – a [107] bekezdésben foglaltakra is figyelemmel – alacsonyabb összegű sérelemdíj indokolt. A másodfokú bíróság az egyes keresetekben meghatározott jogsértések után – az alperes ellenkérelmének figyelembevételével – a jelenkori értékviszonyokhoz igazodó, összesen 400.000 forintos összeget tartott megfelelőnek, ezért az elsőfokú marasztalási összeg után a késedelmi kamatfizetési kötelezettséget mellőzte.

[114] Az alperes az elsőfokú bíróság által alkalmazott jogkövetkezményekkel kapcsolatban további jogi érvelést fellebbezésében nem adott elő, ezért az elsőfokú döntés további fellebbezett részének érdemi felülbírálatára nem került sor.

[115] Az alperes fellebbezése részben eredményes, ezért a pernyertesség-pervesztesség aránya módosult.

[116] A pertárgy értéke a tárgyi keresethalmazatra tekintettel 1.200.000 forint, az alperes pedig az eljárás mindkét szakában 66%-os pernyertesnek tekintendő. A felperes az ügyvédi munkadíjban jelentkező perköltséget a jogszabálynak megfelelően (jogszabályra utalással, a megbízási szerződés csatolásával és az igényelt összeg közlésével) jelentette be. Ezért a másodfokú bíróság annak alapján kötelezte az alperest a felperes javára a perköltség megfizetésére a Pp. 83. § (1) bekezdése szerint. Az alperes perköltségét az elsőfokú eljárásban az előbbieket szerint nem számította fel.

[117] A 81. § (2) bekezdés szerint a felszámítás során meg kell jelölni az igényelt költség összegét, a felmerülésének lényeges körülményeit, azt, hogy a perbe vitt mely jog érvényesítésével összefüggésben merült fel, és mindezeket a felszámítással egyidejűleg – szükség szerint – okirattal is igazolni kell. A bíróság által az eljárást befejező határozatban meghatározható költség az annak összegét szabályozó jogszabályi rendelkezésre utalással is felszámítható. A felszámítás releváns elemeinek közlése a követelést érvényesítő fél feladata, az alperes azonban nem jelentette be, hogy hány munkaórát fejtett ki a fellebbezéssel kapcsolatban. Ezért a Fővárosi Ítéltábla mellőzte az elsőfokú perköltség megállapítását az alperes javára. A másodfokú perszakban az alperes jogi képviselője munkadíjának megtérítését nem igényelte, így a bíróság az ezzel kapcsolatos rendelkezést mellőzte és kizárólag a felperes javára megállapított elsőfokú perköltség összegét csökkentette.

[118] A megfizetendő, feljegyzett kereseti illeték 72.000 forint, a fellebbezési illeték 96.000 forint. Az illetékviselésre kötelező rendelkezés a Pp. 101. § (1) bekezdésén, az Itv. 40. § (1) bekezdésén, a 46. § (1) bekezdésén és a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésén alapul.

[119] Az egyes adótörvények módosításáról szóló 2022. évi XLV. törvény 70. §-ával megállapított Itv. 78. §-ának (4) bekezdése alapján a fizetendő illeték a bírósági határozat jogerőre emelkedésétől – a jelen esetben az ítéltáblai határozat meghozatalának napjától – számított 60. napon esedékes a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára.

[120] A másodfokú bíróság tájékoztatja a feleket, hogy az illeték megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni. Amennyiben a fél az illeték megfizetésére történő felhívásnak önként nem tesz eleget a megjelölt határidőben, az illeték behajtására és megfizetésére az Itv. és az adóigazgatási eljárásokra irányadó jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni.

Budapest, 2024. január 30.

Dr. Kovács Helga s.k.
a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Kovács Éva s.k.
bíró

Dr. Vasady Loránt Zsolt s.k.
bíró